

fonden. Den ærede Taler oversaa da, at slike Bestemmelser rettest høre til i Statutterne. Det er ogsaa indlysende, at naar en Del amortiseres, maa der bestemmes i Statutterne, hvor stor en aarlig Udelse der skal gaa til Amortisationen. Vore Kreditforæningsløve ere jo i det hele overordentlig fortsatte, og i saa Henseende er dette Forslag aldeles lig de andre, idet det overlader, hvad der ogsaa er rigtigt, en større Del til Statutterne.

Altsaa, det kan have sine Fordele at have ensartede Gjendomme samlede i de Retninger, jeg har nævnt, men paa den anden Side forekommer det mig dog ogsaa, at der er nogen Risiko ved at stille dem. Naar der f. Eks. er meget nedadgaende Konjunkturer, tror jeg, det er heldigt, at Gjendommene ere blandede sammen i samme Kreditforening. Vi kunne f. Eks. tænke os en større Udvandring, hvorved de smaa Gjendomme kunne synke meget betydelig; vi kunne tænke paa særlig daarlige Tider, hvor det særlig gaar ud over de store Gjendomme og ikke saa meget over de smaa. Det er en Kendsgerning, at Arbejdsfortjenesten kan være ret god paa de Tider, der ikke ere gode, og da er altsaa Tiderne ret gode for de smaa Gjendomme. Jeg tror, det derfor er ret heldigt at blande Gjendommene sammen, baade smaa og store og mellemstore; de støtte hinanden i nedadgaende Tider, saa disse ikke tage saa haardt paa de enkelte Klasser; det kan til en Tid gaa ud over den ene Klasse og til en Tid over den anden. Jeg er altsaa ikke ubetinget vis paa, at det er heldigt at stille dem ad, skønt det i andre Henseender kan være heldigt. Ej heller forekommer det mig at være saa ubetinget tilraadeligt at stille saadanne ad i Klasser, store og smaa Bønder, maaste endogsaa rent politisk set. Det er naturligvis ikke nogen politisk Lov, vi her bestæftige os med, men det kan naturligvis i mange Henseender, ogsaa i politisk Henseende, have sine Fordele, at de smaa og store ikke skilles ad, saaledes at de mindre fik Husmandskreditforeningerne, de mellemstore deres Gaardmandskreditforeninger, og de større Gjendomme deres Proprietærkreditforeninger. Det er maaste ikke saa heldigt, særlig i daarlige Tider, og det kan maaste, som jeg antydede, ja lad mig sige

det rent ud, virke paa den politiske Stilling. Det er godt, man kan mødes med hinanden paa visse neutrale Omraader, hvor man kan lære hinandens Stilling og Forhold at kende.

Men som der er fremhævet af de foregaaende Talere, foruden den billigere Administration, som man gør Regning paa skulde komme, men som jeg som sagt ikke tror, man egentlig kan vente sig saa meget af, saa er der jo tilbage dette betydelige, ny Princip, at der kommer ikke-amortisable Laan. Det er jo en Tanke, der for øvrigt har været drøftet i flere Aar og ogsaa, hvad den ærede første Taler omtalte, været Genstand for adskillig Drøftelse de foregaaende Aar. Jeg tager vist ikke fejl, naar jeg siger, at paa Uffattelsen af det Lovforslag, her foreligger, og af de Statutter, som bebudes at skulle omdeles, have vel navnlig 2 ret bekendte Kreditforeningsmænd haft ikke ringe Indflydelse. Jeg tænker herved paa det 6te ærede Medlem for 2den Kres (P. G. C. Jensen) og paa den administrerende Direktør for Husmandskreditforeningerne. De have vist haft ikke ringe Indflydelse paa Udseendet af de Statutter, som bebudes omhandle her og derigennem paa Udformningen af den Tanke, som ligger til Grund for nærværende Lovforslag. Denne Tanke om de ikke-amortisable Laan maa erkendes i og for sig for at være god og rigtig. Den har jo været godkendt allerede i en Række af Aar af Nationaløkonomer, og ogsaa de foregaaende Talere have været enige om at godkende den. Det kan heller ikke nægtes, at det er en Erfaring, at det er sjældent at Laansøgerne, Debitorene, komme under $\frac{1}{3}$ af deres Laans Størrelse. Naar de komme saa langt ned, vandre de i Reglen fra en luffet til en aaben Serie eller optage Tillægslaan, men alt det er forbundet med Omkostninger og Ulejlighed. Den oprindelige Tanke, at Laanene skulle gennem aarlig Amortisation aldeles afbetales, har vistnok kun ganske enkeltvis slaaet til. For at de paagældende kunne blive fri for disse Vandringer og Bekostninger og for at skaffe dem en bedre Stilling er den Tanke fremkommen, som naturligvis er værd at overveje og maaste ogsaa at bringe til Udførelse, at der skal være en Kreditforening, hvor der er ikke-amortisable Laan. Det er